باسمه تعالی

سوالات آزمون تشریحی درس علوم وفنون ادبی۳	تعداد صفحه: ۴	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ: ۱۴۰۵/۰۲/۱۱	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
کانون فرهنگی آموزش قلم‌چی	www.kanoon.ir		

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره

	تاریخ ادبیات وسبک شناسی (۴نمره)	
۱	آنچه شعر پروین اعتصامی را از دیگر شاعران متمایز می‌کند ..... و ..... است.	۰/۵
۲	شعر انتقادی «ای قلم» سروده عارف قزوینی است؟ درست نادرست	۰/۲۵
۳	کدام مورد از آثار محمد تقی بهار(ملک الشعرا) **نیست**؟ الف) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران ب)تاریخ تطور نثر فارسی ج) سبک شناسی د)سرگذشت حاجی بابا اصفهانی	۰/۲۵
۴	عبارت زیر چه کسی رامعرفی می‌کند ؟ از موفق‌ترین رهروان شعر نیمایی که از ویژگی‌های شعر او بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان و کهن‌گرایی است و «آخر شاهنامه» یکی از مجموعه‌های شعری اوست.	۰/۲۵
۵	در کدام دوره از ادوار چهارگانهٔ شعر فارسی معاصر، شاعران بهتر و هنری‌تر از گذشته به جوهر شعر دست یافتند؟ مضمون شعر آن‌ها بیشتر چه نوع نقدی را در بر می‌گرفت ؟ الف) دوم- اجتماعی ب) دوم- تاریخی ج) چهارم- اجتماعی د)چهارم- تاریخی	۰/۲۵
۶	در جدول زیر هر یک از آثار ستون «الف»را به پدیدآورندگان آن‌ها در ستون «ب»وصل کنید.(یک مورد در ستون«ب»اضافی است).	۰/۵

«الف»	«ب»
الف) بدوک	۱. سیمین دانشور
ب) تلخ و شیرین	۲. محمد علی جمال زاده
	۳. سید مهدی شجاعی

۷	بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان چه بود؟ الف) توجه به مردم ب) تعلیم و تربیت جدید ج) آزادی د) قانون	۰/۲۵
۸	نثر دوران مشروطه با ویژگی‌هایی چون ..... ، تجددخواهی و ..... با هدف تأثیر بر عامهٔ مردم گسترش یافت .	۰/۵
۹	شاخص‌ترین شاعران عصر بیداری که به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند، فرخی یزدی و ..... بودند.	۰/۲۵
۱۰	هر یک از موارد زیر مربوط به کدام ویژگی«زبانی، ادبی یا فکری» شعر در ادبیات دوره معاصر تا انقلاب اسلامی است؟ الف) تفکر شاعر بیشتر زمینی و پیرامون امور دنیوی است. ب) دست شاعر برای استفاده از همه واژه‌ها باز است. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی، از ویژگی‌های شعر این دوره است.	۰/۷۵
۱۱	درنثر دورهٔ انقلاب اسلامی، زبان داستان‌ها به‌ویژه در زمان جنگ بیشتر عامیانه است. درست نادرست	۰/۲۵

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره

	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۱۲	برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. (همسان تک پایه‌ای- ناهمسان- همسان دو لختی) الف) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد/ مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد ب) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس/ زهر هجری چشیده‌ام که مپرس ج) به سوزی ده کلامم را روایی / کزآن گرمی کند آتش گدایی	۰/۷۵
۱۳	اختیارات شاعری زبانی را در بیت زیر مشخص کنید. به صد جان ارزد آن رغبت که جانان نخواهم گوید و خواهد به صد جان	۰/۵
۱۴	برای بیت زیرکدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟ تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف	۰/۵
۱۵	پس از تقطیع هجایی بیت زیر دو «اختیار وزنی» به کار رفته در آن را پیدا کنید و بنویسید. یار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم دولت صحبت آن مونس جان ما را بس الف: پایه‌های آوایی اول و چهارم مصراع دوم بیت بالا را تقطیع کنید. ب: نشانه‌های هجایی آنها را در جدول قراردهید ج: وزن کامل بیت را بنویسید. د: دو اختیار وزنی در بیت بیابید.	۲/۵
۱۶	با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید. و صدای باد هردم دل‌گزاتر، در صدای باد بانگ او رهاتر، از میان آب‌های دور و نزدیک، باز در گوش این نداها الف: شعر در چه قالبی سروده شده‌است؟ ب: دو مورد از ویژگی‌های این نوع شعر را بنویسید.	۰/۷۵
۱۷	نام بحر بیت«هرکه چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد/ هر که محرابش تو باشی سر زخلوت بر نیارد» را مشخص کنید. الف) رمل مثمن سالم ب) رمل مثمن محذوف ج) رجز مثمن سالم د) رجز مسدس سالم	۰/۲۵
۱۸	قاعدهٔ قلب در کدام رکن این بیت صورت گرفته؟ آن را مشخص کنید. کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخن‌دان برد	۰/۵
۱۹	در کدام واژه مصوت بلند«ی» همیشه کوتاه است؟ (جادویی- بی‌نام- سیاست- ایران)	۰/۲۵

الف	پایه هایی آوایی				
ب	نشان هجایی				
ج	وزن				

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره

	زیبایی‌شناسی(۶ نمره)	
۲۰	در هر یک از نمونه‌های گروه«الف» کدام آرایهٔ ادبی گروه«ب» به کار رفته‌است؟(در قسمت «ب» یک مورد اضافی است. « الف» الف: بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران/ کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران ب: چون جام شفق موج زند خون به دل من/ با این همه دور از تو مرا چهرهٔ زردی است ج: پرستش به مستی است در کیش مهر/ برون‌اند زین جرگه هشیارها د: بوی دهن تو از چمن می‌شنوم/ رنگ تو ز لاله و سمن می‌شنوم «ب» ۱-تلمیح ۲-حس‌آمیزی ۳- ایهام ۴- ایهام تناسب ۵- اغراق	۱
۲۱	دربیت«حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی/ من از آن روز که در بند توام، آزادم» حافظ در کدام مصراع آرایهٔ تضمین را به وجود آورده و تضمین از کیست؟	۰/۵
۲۲	لازمهٔ دریافت معنی و زیبایی تلمیح یا شرط لذت بردن از این آرایه آشنایی با آن داستان، ..... و حدیث است.	۰/۲۵
۲۳	با توجه به بیت مقابل:« نرگس همی رکوع کند در میان باغ زیرا که کرد فاخته بر سرو مؤذّنی » الف) شاعر چه دلیلی برای «رکوع نرگس» بیان کرده است؟ ب) این آرایه و هنر شاعرانه چه نام دارد؟	۰/۷۵
۲۴	باذکر دلیل ثابت کنید در بیت زیر،آرایهٔ «اسلوب معادله» به کار رفته است ؟ **(دو مورد)** «سعدی از سرزنش خلق نترسد هیهات غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را»	۰/۵
۲۵	با توجه به بیت « گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد» دانستهٔ تاریخی خود را در خصوص این تلمیح بنویسید.	۰/۵
۲۶	در بیت زیر کدام آرایهٔ ادبی وجود **ندارد؟** «گر ندیدی قبض و بسط عشق را گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر ببین» الف) تضاد ب) لف و نشر ج) تشخیص د) تناقض	۰/۲۵
۲۷	شاعر چگونه از آرایهٔ متناقض نما برای زیبایی بیت زیر استفاده کرده‌است؟ «زکوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی»	۰/۵
۲۸	در بیت زیر نشرها را مشخص کنید. نوع لف و نشر را نیز بنویسید. «منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش من انس به سرو وگل و بادام گرفتم»	۰/۷۵
۲۹	واژه‌های مشخص شده در بیت زیر سبب خلق آرایهٔ ..... شده است و این آرایه در حوزهٔ آرایه‌های ..... جای می‌گیرد. «هر کاو نظری دارد با یار **کمان** ابرو باید که سپر باشد پیش همه **پیکان**ها»	۰/۵
۳۰	استفاده از دو واژه در سخن که از نظر معنی عکس یا ضد یکدیگر باشند، کدام آرایهٔ بدیع معنوی نامیده‌می‌شود؟ آن را دربیت زیر مشخص‌کنید. «هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است برود از دل من، وز دل من آن نرود»	۰/۵
	صفحهٔ ۳ از ۴	

ردیف		نمره

	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)	
۳۱	با توجه به رباعی زیر دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر را بنویسید. آغوش سحر تشنهٔ دیدار شماست مهتاب خجل ز نور رخسار شماست خورشید که در اوج فلک خانهٔ اوست همسایه دیوار به دیوار شماست	۰/۵
۳۲	با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم الف) دو مورد از ویژگی‌های ادبی شعر را بنویسید. ب) وزن بیت اول را بنویسید.	۱
۳۳	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. « باری چه درد سر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته، تا یک فرّاش قرمز پوش می‌بیند، دلش می‌تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد رنگش می‌پرد. هی می‌گوید: امان از همنشین بد. » الف: دو ویژگی زبانی متن را بنویسید. ب: یک مورد « کنایه » را در متن مشخص کنید و مفهوم آن را بنویسید. ج: از ویژگی‌های فکری متن، دو مورد بنویسید.	۱/۵
۳۴	باتوجه به متن زیر از علی اکبر دهخدا دو ویژگی زبانی آن را مشخص کنید. « ننه، هان! این زمین روی چیه؟ روی شاخ گاو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، آب روی چیه؟ وای وای! الهی روده‌ات ببره، چقدر حرف می‌زنی؟ ! حوصلم سررفت... . »	۰/۵
۳۵	بیت زیر از «عارف قزوینی» بیانگر کدام مضمون دورهٔ بازگشت و بیداری است؟ «از خون جوانان وطن لاله دمیده از ماتم سرو قدشان سرو خمیده» الف) بیگانه‌ستیزی ب) عشق او به میهن و جوانان	۰/۵
	موفق باشید	۲۰
	صفحهٔ ۴ از ۴	